

Mille Kalsmose oplevede en dyb ensomhed, efter at hun i en ung alder mistede sin mor til selvmord. For et år siden fik hun idéen til at kropsliggøre ensomhed ved at skabe en lille familie bestående af jern, silke, træ og svinehud. FOTO: ANNE AXHOLM, IN

Hun skabte en jernfamilie for at udfylde tomrummet i sin egen

Den danske kunstner Mille Kalsmose har modtaget stor international interesse - dels for sin personlige historie, dels for måden, hun bruger den i sin kunst på. Hendes værkserie "Tribe - My Survival" kan nu opleves på ARoS.

MARIA JUEL GLASIUS

maria.j.glasius@jip.dk

Danskerne lever i lidt af et paradoks. I flere år har vi toppet listerne over de lykkeligste mennesker i verden. Men på samme tid er det et faktum, at 20 pct. af befolkningen er ensomme. Hos nogle fylder det så meget, at de får en depression. Nogle kan slet ikke se en anden udvej på det end at gøre det forbi. Statistikken fortæller det bedst: Selvmord er den næsthøjest dødsårsag blandt unge.

Da den danske kunstner Mille Kalsmose var ganske ung, mistede hun sin mor til selvmord. Sorgen, ensomheden og følelsen af at have et hul i familien, fordi noget manglede, har hun arbejdet sig igennem. Men hun kan se, hvordan den indre usikkerhed og oplevelsen af at stå uden for fællesskabet stortrives i vores samfund. Det er ikke en følelse, det enkelte menneske er alene om, forklarer hun, og derfor arbejder hun i sine værker med at kropsliggøre temaer som ensomhed. Som et forsøg på at afbuisere den oplevelse.

»Jeg har nok altid haft en angst for at blive alene. Jeg har tænkt, om jeg i virkeligheden var alene, og om jeg nu skulle få nogle børn, så jeg ikke var alene, når jeg blev gam-

mel. Det tror jeg, at rigtig mange mennesker genkender. Mine værker er skabt ud fra en lyst. Jeg tænkte, at jeg da bare laver min egen familie, og at jeg ville lave den i jern, så den ikke kunne gå. Så de blev her. Min egen substitutfamilie,« siger hun.

Mille Kalsmoses værkserie "Tribe - My Survival" er en del af udstillingen "Cool, calm and collected", der netop nu og frem til d. 2. april 2018 udstiller det bedste af dansk samtidskunst på kunstmuseet ARoS i Aarhus. I dag oplever hun ikke længere angsten for ensomheden, og hun er god til at nyde sit eget selskab. Men hun har sine erfaringer, og dem benytter hun aktivt til at skabe kunst.

»Jeg har sådan et livstema, der nok altid vil være en undersøgelse af relationer, og hvem vi er. Der er ingen tvivl om, at det, at jeg mistede min mor og i virkeligheden havde en dårlig relation til hende, da hun levede, har sat sine spor i mig. Og det betyder, at jeg har haft et behov for at undersøge det og forstå mig selv,« forklarer hun over telefonen fra sit atelier i New York.

Et nyt billede på familien

Mennesket har altid frygtet ensomhed. I urtiden betød det døden, fordi man ikke kunne beskytte sig mod de farlige dyr. Men selv om frygten for ensomhed stadig findes, oplever Mille Kalsmose, at vi bevæger os mod et bevidsthedsskifte.

»Mennesket har lært at overleve ved at være en del af en gruppe. Det er derfor et grundinstinkt at undgå ensomhed. Men vi er begyndt at forstå, at man ikke dør af at sidde alene i en etværelses lejlighed. Ikke at det er noget at stræbe efter, men man dør ikke af det,« siger hun.

»I rapporter beskrives det, hvordan man-

UDSTILLINGEN

"Cool, calm and collected"

Egentlig er det en sang skrevet af the Rolling Stones. Men udtrykket refererer også til en cool, skandinavisk æstetik - og en udstilling på det aarhusianske kunstmuseum ARoS.

Værkerne udstiller i al deres simpelhed en verden af forandringer, kriser og konflikter. Og den vidner om, at danske samtidskunstnere ikke alene er optaget af form og æstetik, men også af aktuelle problemstillinger i samfundet.

Ud over Mille Kalsmoses jernfamilie kan man opleve værker af bl.a. Tal R, Olafur Eliasson og Jeppe Hein.

Udstillingen kan ses frem til d. 2. april 2018.

ge unge vælger at begå selvmord, fordi de ikke føler, at de er i et fællesskab. Og at de ikke kan måle sig med sociale medier og de fortællinger, andre lægger op omkring sig selv. Heldigvis er der opstået nye måder at være i en stamme på. Tidligere skulle alle igennem de samme ritualer, og man kunne blive enten smed eller jæger. Sådan er det ikke i dag. Derfor skal vi alle blive bedre til at følge vores individuelle behov og følelser,« mener hun.

Tidligere var Mille Kalsmose ked af det hul, hun oplevede i sin egen familie med sin mors fravær. Siden er hun kommet til den tanke, at der måske ikke er så mange familier, der i traditionel forstand er hel.

»Hvem lever egentlig den billedlige fortælling af, hvordan vi tror, en familie ser ud? Jeg tror, at vi skal nuancere vores billede af en familie ved ikke at føle os så anderledes. Jeg oplever det meget her i New York, hvor alle er tilflyttere. Man finder alternative måder at bo sammen på. Stadig med kærlighed til andre end sig selv. Man finder et fællesskab, men det behøver ikke være blodbeslægtet.«

Mille Kalsmoses værker har ikke kun vakt opsigt i Danmark. Derfor har hun både atelier i København og i New York. En af de amerikanske tilhængere er kunstkritikeren Barbara Pollack, der skriver for avisen New York Times og magasinet Vanity Fair og har givet danskeren dette skudsmål:

»Kalsmose har opnået en perfekt balance mellem det universelle og det individuelle. Det er umuligt at betragte værkerne uden at opdage et element, man kan identificere sig med. Det gør uundgåeligt oplevelsen både følelsesladet og personlig, og den trodser kulturelle barrierer. Det er lidt af en bedrift for en kunstner.«